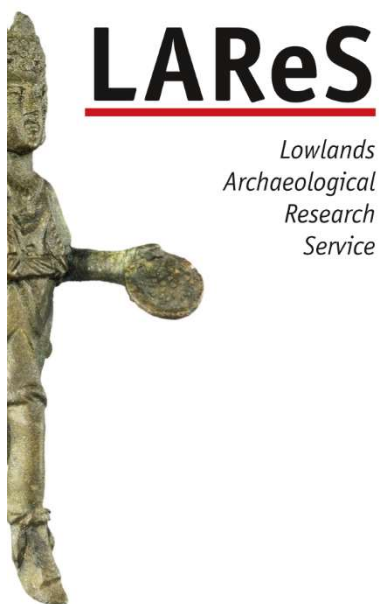

A photograph of a construction site. In the background, a large orange Hitachi excavator is positioned on a concrete wall. In the foreground, a worker wearing a high-visibility yellow vest and dark pants is standing in a deep, narrow trench, working with a tool. The trench walls are made of dark, moist earth. The sky is clear and blue, and there are some bare trees in the distance.

Proefsleuvenonderzoek aan de Beyntel te Oud-Turnhout

deel II

Elly N.A. Heirbaut

Colofon

Titel: Proefsleuvenonderzoek aan de Beyntel te Oud-Turnhout. Deel I.

Auteur: E.N.A. Heirbaut & Christine Beckers

Grafische illustraties/GIS: LArES

Rapportnummer: LArES-rapport 416

Nummer van wettelijk depot: Archeologisch Depot – Provincie Antwerpen

Bekrachtigde archeologienota: ID 14585

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LArES, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: maart 2020

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht proefsleuf 1

© LArES bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

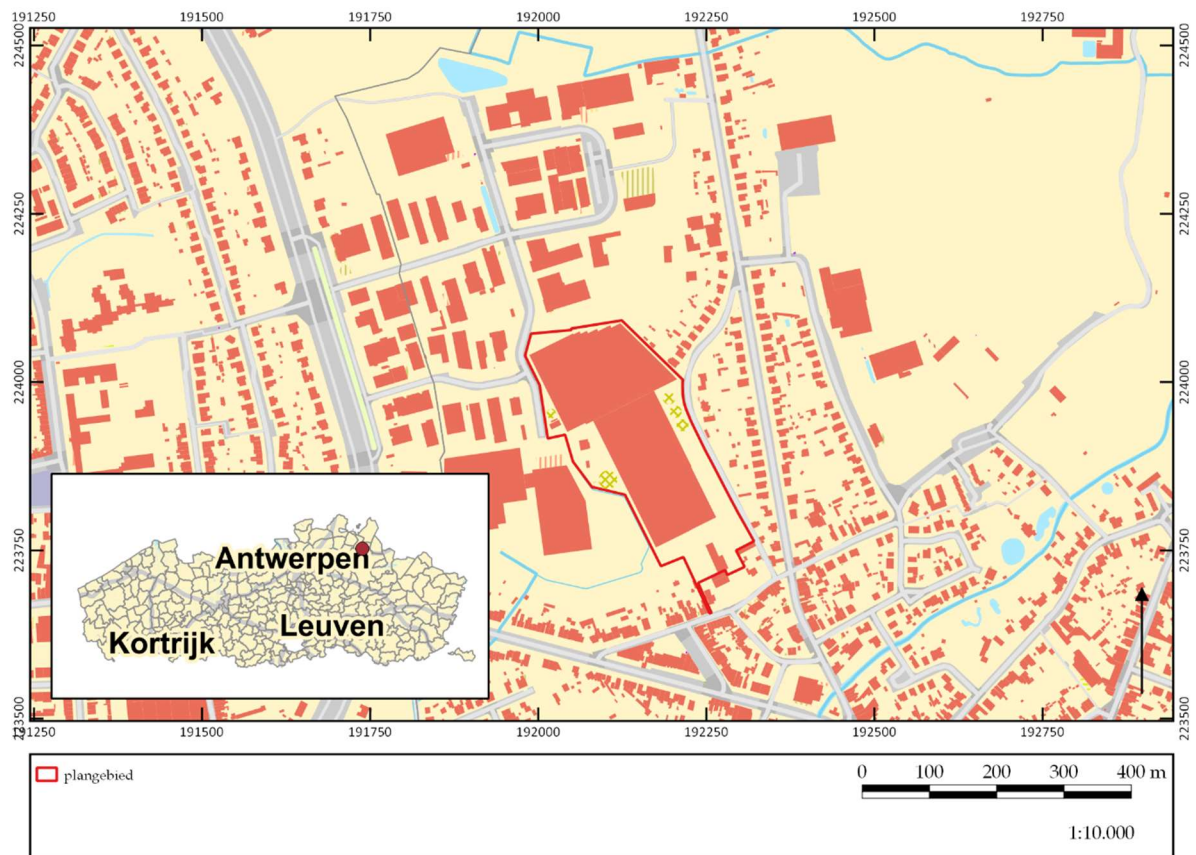
LArES bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Deel II. Programma van maatregelen

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 VERVOLGONDERZOEK: BEHOUD IN SITU	7
3.1 SAMENVATTING RESULTATEN EN ADVIES	7
3.2 ADVIES VERVOLGONDERZOEK	7
3.3 RANDVOORWAARDEN SLOOPWERKEN	8
LIJST VAN FIGUREN	10

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen tussen de Beyntel en de Oude Heerestraat in Oud-Turnhout (gemeente Turnhout, provincie Antwerpen). Het omvat verschillende percelen met een totale oppervlakte van ca. 66.730 m². Het terrein is op dit moment nagenoeg volledig bebouwd met serres en loodsen. De opdrachtgever plant het noordelijke deel van de bestaande serres te slopen. Na het slopen zullen in dit dossier geen nieuwe gebouwen worden opgetrokken (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Beyntel 3, Oud-Turnhout
Ligging	Beyntel 3, Oud-Turnhout
Kadastrale gegevens	Turnhout, 1 ^e afdeling, sectie C, percelen 793P, 798B, 800F, 801D, 805C, 806H2, 806Z, 811G2
Bounding Box	190288.535301, 222895.304254, 193405.326968, 224649.491754
Onderzoek	landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuvenonderzoek
Projectcode	2021B257 (landschappelijk bodemonderzoek) 2021B388 (proefsleuvenonderzoek)
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut, LAReS Christine Beckers, LAReS Julie Hagen, LAReS Esther Bellefroid, LAReS Alissa Monden, LAReS Ellen Vanoppen, LAReS Robby Vervoort Kris van den Berge
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162
Termijn	LBO: 22 februari 2021 Proefsleuven: 26 februari – 2 maart 2021
Geplande ingreep	Het (gedeeltelijk) slopen van bestaande gebouwen
Totale oppervlakte plangebied	ca. 66.730 m ²
Totale oppervlakte geplande werken met impact op de bodem	ca. 15.552 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota, landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuven, advies: behoud in situ

3 Vervolgonderzoek

3.1 *Samenvatting resultaten en advies*

In functie van de vergunning voor het slopen van de serres is een archeologisch onderzoek in uitgesteld traject geadviseerd in de vorm van landschappelijke boringen, al dan niet gevolgd door archeologische boringen, en proefsleuven. Deze proefsleuven zouden direct opgegraven moeten worden aangezien het plangebied aansluitend is aan bekende archeologische vindplaatsen.

Het landschappelijk booronderzoek in het noordelijke deel (grote serre) heeft uitgewezen dat er geen plaggendek meer aanwezig is, en dat de bodem zelfs over grote delen van het terrein is afgegraven. Dit heeft echter geen verstorend effect gehad op de oorspronkelijke bodem: nergens is een diepe verstoring gekarteerd. Om die reden is geen verder onderzoek naar steentijd uitgevoerd in dit gedeelte van het plangebied. Een proefsleuvenonderzoek in functie van jongere perioden moet wel uitgevoerd worden.

In het zuidelijke deel is gebleken dat de bodem wél sterk verstoord is en dit tot op aanzienlijke diepte onder het maaiveld. Om die reden is hier geen verder onderzoek naar steentijd maar ook niet naar de jongere perioden uitgevoerd.

Het proefsleuvenonderzoek in het noordelijke deel heeft aangetoond dat de sporen van de bekende archeologische vindplaatsen hier verder doorlopen. Er zijn nederzettingssporen uit diverse perioden gevonden, en er zijn begravingen gevonden. Deze sporen bevinden zich over het hele terrein. Bovendien is gebleken dat het archeologische niveau zich op grote delen van het terrein slechts ondiep onder het maaiveld bevindt.

3.2 *Advies vervolgonderzoek*

Afwijkend op het programma van maatregelen is in samenspraak met de tweede initiatiefnemer, die het terrein aansluitend aan het vooronderzoek zou kopen om te ontwikkelen, besloten dat de proefsleuven niet opgegraven zouden worden maar dat het hele terrein vlakdekkend opgegraven zou worden in functie van diens nieuwbouw. De argumentatie voor het afwijken van het bekrachtigde programma van maatregelen in dit dossier is reeds uitvoerig beschreven onder paragraaf 3.3 van het eerste deel van deze nota.

In het dossier van de eerste initiatiefnemer (sloopvergunning) kan daarom **behoud in situ** worden geadviseerd **voor het noordelijke deel van het plangebied** aangezien hier in functie van deze vergunning geen bodemverstorende ingrepen meer gepland zijn.

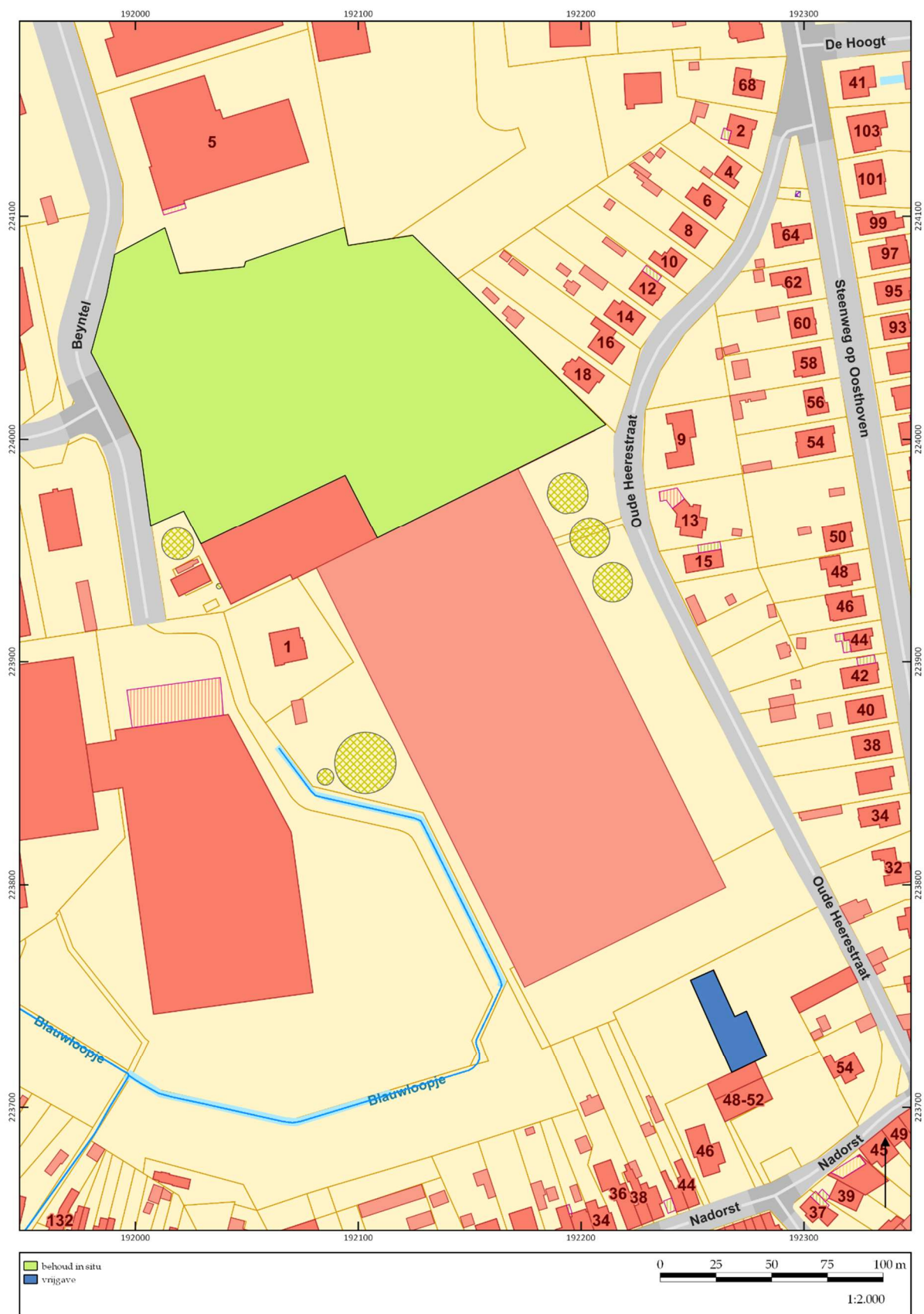
Het **zuidelijke deel van het onderzoeksgebied**, ter hoogte van de kleine gesloopte serre, kan **vrijgegeven** worden aangezien de bodem hier sterk verstoord is gebleken. Bovendien worden hier geen verdere werken meer gepland. Er is in dit dossier alleen een sloopvergunning aangevraagd. Of het terrein in de toekomst nog bebouwd zal worden, is niet bekend.

3.3 Randvoorwaarden sloopwerken

In dit traject wordt gekozen voor behoud in situ voor het noordelijke deel van het plangebied (fig. 2). In dit gedeelte bevinden de archeologische resten zich op een diepte van ca. 10 cm onder het maaiveld tot ca. 1 m onder het maaiveld. Omdat de archeologische resten zich op het overgrote deel van het terrein zeer ondiep onder het maaiveld bevinden, maar vooralsnog onverstoord zijn, mogen er geen bodemversturende werken meer worden uitgevoerd. Zo mogen de buizen en leidingen voor drainage, watertoevoer en -afvoer, en warmte, die zich ondiep onder het maaiveld bevinden, niet worden uitgegraven omdat dit een te grote impact over te grote oppervlaktes zou hebben op de archeologische resten. Deze buizen zullen tijdens het uitvoeren van de opgraving verwijderd worden.

Een uitzondering hierop is het slopen van de betonnen poeren. Tijdens het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat de verstoringen heel lokaal zijn: om de poeren te plaatsen is een gat gemaakt dat slechts iets groter is dan de diameter van de poer. Hierin is beton gegoten en is de paal gezet. Tijdens het slopen van de bovengrondse structuur zijn deze palen tot op korte afstand boven het maaiveld verwijderd. Het ondergrondse deel is nog aanwezig. Hiervan is bepaald dat ze wel verwijderd mogen worden mits ze rechtstandig uit de bodem getrokken worden. Hetzelfde geldt voor de poeren die onder de lage muur rondom de serre in de bodem zitten. Dit lage muurtje kan zonder probleem verwijderd worden aangezien het een bovengrondse constructie betreft. De poeren die de muur hebben gedragen zijn op een gelijkaardige manier in de bodem geplaatst, en mogen dus ook rechtstandig uit de bodem getrokken worden. Het verwijderen van de betonplaten die nog op het terrein liggen is ook geen probleem mits hiervoor geen bodemversturende graafwerken worden verricht. Omdat deze betonplaten op het maaiveld liggen is dit geen probleem.

Wat het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied betreft, is onbekend of dit in de toekomst nog bebouwd zal worden. Indien de poeren hier ook nog gesloopt zullen worden, kan dit op een gelijkaardige manier als op het noordelijke deel van het terrein: zo weinig mogelijk verstorend door de poeren rechtstandig uit de bodem te trekken. Indien bij eventuele werken hier nog archeologische resten worden aangetroffen, blijft de meldingsplicht geldig.

Figuur 2. Overzicht van het advies voor het noordelijke en zuidelijke deel van het plangebied.
©LARES

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding
2021B388	1	kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	1:10.000	1:10.000	februari 2021
2021B388	2	archeologische kaart	aanduiding van het advies voor het hele plangebied	nvt	1:2.000	februari 2021